

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani. Učiteljska tiskarna, Frar čiščanska ul. 6/I. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna šte. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne novice vsah vrst je plačati po Din 2:50 od peti vrste. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Pošljite zanesljivo do 25. t. m. prijave naročnikov za 11. in 12. številko Zvončka

Nadzorstvo verskega pouka.

Med polletnimi poročili, ki jih morajo oddajati šolski upravitelji in nadzorniki o stanju šolstva, o pouku in vzgoji v šoli, se nahaja tudi vprašanje: kako se vrši nadzorstvo verskega pouka v šoli?

V dobi konkordata, ko je bil učitelj še mežnar, nadzornik šole pa dekan v okraju, se je vršilo nadzorstvo veronauka na najsvečanejši način. V šoli so se ob koncu leta zbrali vsi župniki in kaplani iz obližja šole in vršil se je svečan izpit iz vseh predmetov pred dekanom, da so vsi videli, koliko so se otroci naučili v šoli. Seveda je izpraševal poveličini le župnik veronauka, razredni učitelj v drugih predmetih ni prišel do besede, da se ne bi videlo njegovih uspehov in tudi, ker se je pouk v drugih predmetih smatral za nepotreben — vsaj tako se je postopalo, in vzgajalo ljudstvo za tako naziranje.

Po inšpekciji je bila velika pojedina v župnišču.

A ne samo ob koncu leta, tudi med letom je župnik zapostavljal ostale predmete, ki jih je poučeval učitelj, za veronaukom. Župnik je prišel v šolo kadar je hotel in je učil veronauk toliko časa, kolikor se mu je poljubilo. Gorje učitelju, ki mu je oporekal in se je zavzel za svoje predmete, kmalu je o »upornem« učitelju vedel vse nadzornik — dekan in čul je, da so vsi drugi predmeti postranskega pomena, glavno je, da se otroci nauče veronauka.

Te razvade in predprave duhovščine smo čutili dobro tudi v Avstriji. Š 1. drž. šolskega zakona je breščil ob vsaki priliki nad učiteljstvom. Reakcionarne stranke so natolcevale učiteljstvo, »da meče križ iz šole«, »da hoče odpraviti veronauk iz šole« itd. Vse to se je vršilo z namenom, da si obdrži duhovščina nadvlado nad šolo s pomočjo ljudstva, ker jo je ob padcu konkordatske šole z novim šolskim zakonom v precejšnji meri izgubila.

Človek bi mislil, da je z našo državo že popolnoma izginil reakcionarni duh konkordatske šole, in da so jenjale že predprave duhovščine v šoli.

Toda temu ni tako!

Po deželi se vrši nadzorstvo veronauka še na dokaj čuden način, ki ne odgovarja ne zdravstvenim predpisom za otroke, ne pedagoškim načelom in tudi ne pravnim pravnim nadzorom o pravih in dolžnostih.

Po naših nazorih so dolžnosti duhovščine glede pouka in šole prav enake, kakor za ostalo učiteljstvo in nimajo učitelji in nadzorniki veronauka pravih nobenih predprav in tudi ne kakih izjem.

Ponekde je ukoreninjena še vedno grda navada in razvada, ali kakor sami »gospodje« to imenujejo »narodni običaji«, da citirajo dekani za nadzorstvo veronauka kar cele šole z otroki iz bližnjih šol v župno cerkev, ko nadzoruje župnik. Šole imajo takrat prost dan, učitelji pa romajo z otroci svojega razreda v kraj, kamor so prišli gospod dekan k inšpekciji župnije in istočasno verskega pouka. Tako se zberejo v cerkvi otroci iz vseh bližnjih šol. Učitelji čakajo s svojimi razredi v cerkvi, da pridejo na vrsto in dogaja se običajno, da postaja otrokom ob dolgem čakanju v cerkvi slabo.

Skraini čas je, da napravi šolska oblast takemu nadzoru verkega pouka konec.

Mnenja smo, da se ima nadzorstvo verskega pouka vršiti enako, kakor nadzorstvo ostalih predmetov, t. j. med učno uro, v šoli. Prost dan ob takih prilikah se nam zdi protipostaven. Dolžnost dekana je, da pride v šolo in komotiteta na račun otrok tu ni na mestu. Dolgo postajanje otrok v cerkvi, posebno če pridejo od daleč razgreti v cerkev, je škodljivo zdravju otrok. Najmanj na mestu je voditi otroke k inšpekciji izven šole, v oddaljeni kraj v slabem, deževnem vremenu. Lažje pride eden k več 100-tim, kakor da pridejo 1000 k enemu — radi komotitete. Saj ni šola radi nadzornikov tu, ampak so nadzorniki postavljeni radi šol.

Najmanj na mestu je uporabljati posvetno učiteljstvo, da vodi otroke k inšpekciji verskega pouka, saj nismo postavljeni za policijsko službo katehetom in za vzdrževanje discipline za njihov predmet in to tudi ni službena dolžnost posvetnega učiteljstva temveč katehetov, kaplanov in župnikov, ki poučujejo veronauk!

Gospodje nadzorniki verskega pouka naj se potrudijo v šolo, kajti doba konkordatske šole je minila, konkordatska šola je odpravljena in naj se odpravi še te njene ostanke.

LISTEK.

Zakon o narodnih šolah.

(Dalje.)

V drugem stavku drugega odstavka čl. 27. (prej 30.) je sprejeta za učiteljstvo važna dopolnitev in se ta stavek glasi:

»Brez stanovanj za učiteljstvo in najpotrebnejših prostorov za šole se ne more ustanoviti niti ena šola, niti en razred.«

Radi čl. 31. in 32. v tiskanem tekstu se je razvila daljša razprava o učiteljskih stanovanjih po deželi in o vseh neprilikah, s katerimi ima radi tega opraviti učiteljstvo. Po dolgem razmišljanju o tej stvari je bilo sprejeto mišljenje, da se načela, bodisi na deželi ali pa tudi v večjih mestih, ne sme dovoliti izplačevanja stanarine v denarju, ampak se naj občine primorajo z zakonom k zidanju predpisanih stanovanj za učiteljstvo.

Radi tega je bil čl. 27. izpopolnjen z novim odstavkom, ki se glasi:

»Samo v večjih mestih, kjer se more najti za učiteljstvo udobno stanovanje, ni primorana občina zidati stanovanja za učiteljstvo niti po tem roku.

Visokost stanarine določajo Oblastni šolski odbori, kot odškodnino za stanovanje.«

Po tako izpremenjenem čl. 27. je bilo odločeno, da se naslednja člena (po tiskanem tekstu 31. in 32.) preneseta v prehodne odredbe, toda z ozirom na izražena mišljenja z novim besedilom, ki ga do prihodnje seje sestavi gospod D. Sokolović.

Nato sta bila sprejeta čl. 28. in 29. (v tiskanem tekstu 33. in 34.), nadaljevanje pa je bilo odloženo za naslednjo sejo.

16. decembra i. l. se je razprava o načrtu nadaljevala, in sicer o čl. 35., ki se spoji v čl. 30.

Ta člen, ki govori o premoženju šolske občine in kako in za kaj se sme uporabljati, je sprejet, kakor je natisnjen.

Pri čl. 31. (36.) je bil izpuščen prvi odstavek, ki se zamenja z novo odredbo, ki se glasi:

»Vsaka občina se mora vknjižiti na šolsko imetje.«

Drugi odstavek tega člena ostane, kakor je tiskan v načrtu.

Čl. 32. (37.), ki govori o šolskem dvorišču in o tem, da se isto ne sme uporabljati za drugo kot za igrališče, je sprejet v celoti, z majhno izpremembo v

DRAGO HUDÉ:

Tovariši v Macedoniji.

»Narodna Prosveta« priobčuje poročila iz Macedonije, kjer mečejo oblasti »vsled raznih demuncijacij učitelje v ječe kot roparje in tatove. Kakor da bi ne bili učitelji oni stan, ki edini širi med narodovimi masami nacionalno zavest! Ravno učitelji so dvignili v Srbiji narodno zavest tako visoko, da so se ljudje bojevali zoper dušmanina tako, da so nase obrnili pozornost celega sveta.

Macedonski učitelji zaslužijo priznanje v dvojni meri, ker izvršujejo tudi dvojno delo. Njihovo delo ni samo poučevanje mladeži in naroda na kulturnem in nacionalnem polju, ampak oni morajo biti vsak dan tudi na mejdanu s puško v roki zoper Arnavte, Skipetare in Bolgare.

Kdor ni živel vsaj nekaj časa v Macedoniji, ne more poznati tamkajšnjih razmer, pa četudi čitaš najboljši opis. Vse te napade, rope, požige, posilstva moraš doživeti sam, vse te grozote moraš spoznati na lastnem telesu in lastni duši, potem boš znal ceniti svoje kolege, ki bivajo v Macedoniji. Vse te groze preživi macedonski učitelj dnevno. Tam so kraji tudi tako nevarni, da moraš vzeti puško s sabo, če greš na stranišče, ki je po tamkajšnjih navadah vedno nekaj korakov od hiše. Če te ne napadeta Arnavt in Bolgar, tedaj pričakuj volka izza grma.

O, tudi jaz sem že imel posla z Arnavti in z volkovi!

In vendar se najde sreski poglavar, ki zapira take heroje kakor hudodelce, a to samo na prosto sumničenje in denunciacije. Vse to samo iz mržnje do učiteljstva.

Nekega učitelja so zaprli, ker je očistil šolsko dvorišče gnoja, toda župan ga je ovadil, da se meša med občinske posle. On je namreč očistil tudi malo občinskega dvorišča, ki se drži šolskega, pa ni mogel trpeti v šolski bližini nesnage. Druga so zaprli, ker so pri njem našli puško. A stvar je bila sledeča: Za časa akcije in narodne organizacije proti bolgarskim četašem lanske pomladi se je med učitelje razdelilo orožje, ker so oni bili določeni za vodje kmečkih čet. Prednik aretiranega učitelja je bil premeščen ter je pustil v šoli puško za svojega namestnika. Župan pa ga je ovadil, da poseduje orožje brez objave, 5 dni je ležal v zaporu, dokler ga ni rešilo sodišče.

drugem odstavku čl. 27. (v tiskanem tekstu čl. 30.), kamor se v srbski tekst dene besedica »uz«, ki pa v slovenskem prevodu ne dela razlike.

Tendenca tega je, da mora imeti učiteljsko stanovanje lastno dvorišče, ki bodi ločeno (ograjeno) od šolskega.

Pri čl. 33. se zadnji odstavek izpremeni ter se glasi:

»Proti tej rešitvi se more vložiti pritožba v teku 30 dni na ministra prosvete. Odlok ministra prosvete pa je končno veljaven.

Čl. 34., 35. in 36. so sprejeti v celoti.

Pri čl. 37. (42.) je bila sklenjena važna izprememba v tem, da je vsota šolskega fonda od 50 povišana na 100 milijonov Din, a rok amortizacije je skrajšan od 50 let na 20 let.

Prišlo se je do čl. 38. (v tiskanem tekstu 43.), ki je važen in usodepopen za osnovno šolo, ker govori o izdržavanju šole.

Vsi člani Glavnega prosvetnega sveta so se v načelu izjavili, da ne more dalje obstati današnji sistem izdrževanja šol, ki je prizadel podeželskemu učiteljstvu toliko gorja in krivice. Zato pa se je razvila debata, ali naj ta čl. ostane v obliki po predloženem načrtu, ki določa, da se šole vzdržujejo iz državnega proračuna na račun dotičnih šolskih občin, ali

Takih slučajev naveda »Narodna Prosveta« več. Vsi pa so tako bagatelni, da ne zaslužijo niti disciplinarne kazni.

Ne maram razsojati ali nastopajo župani in sreski poglavarji proti učiteljstvu iz strankarske strasti, ne maram vpraševati ali so učitelji radikalni ali samostojni demokrati. Zame so ti ljudje narodni borci, ki so že pokazali v ognju s prosveto in z bombo v roki, da so vedno prvi v fronti za državo, za naše ujedinjenje, za našega kralja! Kdor tako dela, mu pač ne smeš ti, ki ležiš doma in sedi za zeleno mizo, delati krivice. Taki fanatiki so brez karakterja, ker se drže kvarnega naziranja, da je več vredno, ako vržeš kroglico v njihovo žaro, kot pa, da greš s prosveto ali z bombo v roki v boj za skupno domovino...

Mi učitelji drugače mislimo in smo naziranja, da je taka politika škodljiva, ki se bo maščevala nad tistim, ki jo propagira in širi.

Jugoslovensko učiteljstvo je moralo že mnogo pretrpeti — pomislimo koliko preganjanj smo prestali samo slovenski učitelji — preden smo prišli do svojega sedanega stališča. Tudi Srbi so v zadnjih decenijah mnogo pretrpeli, in kakor sedaj, so se tudi v prejšnjih desetletjih premnogokrat za nje odpirale oči. Toda naš srbski tovariš se ni nikoli ustrašil ne ječe, ne ognja, ne vraga. On stoji na svojem mestu in bo stal, ko fanatiki že zdavna ne bo več!

Naš stan je sedaj močan, včasih ni bil; toda ne mislimo, da smo sedaj že na koncu programa in stremljenj. Mi imamo še dolgo pot, in le bodočnost bo pokazala, kamo bomo prišli, če bomo korakali po sedanji poti vztrajno naprej.

Marsikatera merodajna oseba in marsikateri naš šef še tega ne verjame, kakor tega ne verjame sreski poglavar v Bitolju, Petar Tijanić, ki je javno v hotelu zalučil vsemu jugoslovenskemu učiteljstvu v obraz: Učitelji so najslabša sekta! — Te klofute ne smemo spraviti v žep in ne smemo prej mirovati, dokler Petar Tijanić ne bo razrešen svojega mesta kot sreski poglavar.

Pozivamo UJU v Beogradu, da ne neha prej, dokler ne dobimo popolnega zadoščenja radi psovke, ki bi se je sramoval izreči zadnji nepismeni pastir v divjih gorah nevarne Prokletije.

pa naj se šole vzdržujejo kakor vse druge državne ustanove iz državnega proračuna, brez ozira na proračun dotičnih občin.

Navajali so se razlogi, da je dovolj, ako država garantira šoli s tem, da cel proračun izplača iz svoje blagajne brez ozira, če je ona prejela denar od občine ali ne, in da je potrebno, da se šola ne odtegne popolnoma narodu kot edina ustanova, ki mu je poverjena v oskrbovanje.

Slišali so se razlogi, da bi se s tem odbila dobra volja pri onih, katerih zavest in iniciativa sta razviti, in ki žele dati šoli več kakor pa so primorani. Naglašalo se je, da ima vsaka šola svoje samostojno življenje in razmere, v katerih se razvija, in je zato naravno, da se šole vzdržujejo na račun občin. Nasprotno pa se je naglašala posebna možnost brezštevilnih zlorab, ker bi mnoge občine z ozirom, da itak vse plača država, naglo povišale svoje proračune s potrebnim in nepotrebnim, kar bi moglo speljati državo v težko finančno situacijo. Če pa padajo izdatki na račun dotičnih občin, se bo delovalo le v okvirju stvarne potrebe.

(Dalje prihodnjič.)

Kje drugje ne bi čakali, da bomo še le morali protestirati. Predpostavljamo, da se morali sami sramovati takega uradnika in bi ga o pravem času morali sami odstraniti. Senca pade na vse.

Ves učiteljski svet naj izve, da imamo v Jugoslaviji sreskega poglavarja, ki žali nesramno javno učitelje, naj izve ves svet, da je žalil sreski poglavar oni stan, ki je največ pripomogel in deluje za državo.

Dvigniti moramo svoj glas zoper vsako krivico, ki jo trpimo posamezno

ali skupno. Tako moramo tudi v tem slučaju vstati kot en mož solidarno z macedonskimi tovariši. Naj nas čujejo vsi, da hodimo čvrsto po poti, ki pelje k prosveti naroda, in učimo otroke in odrasle v edinem namenu in cilju čiste kulture, izobraženosti in ljubezni do Jugoslavije; vse druge priveske pa odločno zavračamo.

Kadar bo učiteljstvo dvignilo narod do lastne razsodnosti, bo tudi za nas prenehalo tutorstvo in drugo, kar se še dogaja danes.

Časopisne vesti o donošenju novega šolskega zakona.

Nar. Prosveta, 14. V. 1925:

Kod Ministra Prosvete.

Izvršni Odbor UJU posetio je 7. o. m. g. Ministra Prosvete u nameri da čuje njegovo mišljenje povodom raznih pitanja koja interesuju učiteljstvo a naročito pitanje zakona o nar. školama, koji bi trebao uskoro da prođe kroz Narodnu Skupštinu. Na pitanje g. Vuksanovića predsednika našeg Udruženja g. Ministar je odgovorio: da je on voljan da zakon o narod. školama bude što pre izglasan u Narodnoj Skupštini i smatra da će se ovaj važan zakon uzeti u pretres najdalje do prve polovine meseca jula.

Što se pitanja religijske nastave, koje je još uvek jedno od glavnih pitanja koje interesuje učiteljstvo g. Ministar je odgovorio: Da rešenje ovoga pitanja zavisi od shvatanja skupštinske većine, ali želeći je da škola ostane potpuno nezavisna i slobodna od svakog stranog uticaja sem uprave i nadzora državnog.

Nar. Prosveta, 14. V. 1925:

Zakon o nar. školama.

Na prijemu Izvršnog Odbora UJU 7. t. m. g. Ministar Prosvete izjavio je,

da je projekat našeg zakona sada na razgledanju u Ministarskom Savetu. Čim se otuda vrati biće poslat našem listu, da se objavi.

On se nada da će Zakon izići pred Nar. Skupštinu u julu mesecu.

Jutro, 17. V. 1925:

Danes (16. t. m.) je kralj sprejel v avdijenci ministra prosvete Pribičevića, ki je med drugim poročal vladarju o osnutku novega enotnega zakona o osnovnem šolstvu. Kralj je podpisal ukaz, s katerim se minister Pribičević pooblašča, da zakonski projekt predloži Narodni skupščini v razpravo in sklepanje.

Novi šolski zakon uvađa v celi državi 8-letno šolsko dolžnost, uvađa za vse ozemlje institucijo krajin šolskih svetov ter za vsako oblast oblastni šolski svet. Zakonski projekt sloni na modernih pedagoških načelih ter bo z izenačenjem vzgojnih načel v našem osnovnem šolstvu v veliki meri pospešil razvoj enotnega nacionalnega mišljenja v našem narodu.

A. ADAMIČ:

Učiteljski pevski zbori — organizacija.

Mnogo se tozadevno sklepa, obljublja in ne izvrši. Mislim tu na okoliške zборе. Trati se črnilo, par idealistov se trudi in končno smo tam, kjer smo bili. Ker se po naših zborovanjih toliko ugiba, kako naj bi se oživotvorili zbori, bodi namen teh vrstic, da s par potezami očrtam pot, ki utegne voditi do pozitivnega uspeha.

Treba je pa veselja in dvakrat volje. Na šoli je kak harmonija, violina. Tam naj ta ali oni tovariš(ica) poučuje glasove pesmi, ki so določene za študij. Seveda je treba zopet nekoga določiti, ki se bo zavzel za to delo. V okrilju zbora naj se torej otvorijo odseki, katerih naloga bodi podrobno delo. Pri glavnih skušnjah, ki so ob priliki zborovanj, potem pevovodja nima pretežkega dela.

Pevovodja mora voditi evidenco. Zato je potrebno, da se vsi, ki bi sodelovali, pismeno prijavijo obenem z navedbo glasa (prosim lj. ok.). Ob priliki prve skušnje pa treba določiti odsekovne voditelje, da se jim, če potreba, dajo pojasnila, direktive itd.

Pesmi za študiranje naj objavlja pevovodja v stanovskem glasilu. Notni material bo delal največ težkoč. Svetu-

jem, da se za začetek pojo lažje pesmi iz pesmaric, n. pr. Mohorjeva pesmarica. Za prvo silo je tam mnogo lepih pesmi. Kasneje bi mogoče kdo proti odškodnini prevzel litografiranje posameznih glasov.

Na ta način bi zajadrali, a morje je morje.

Čemu vse to! bo rekel kdo. Zborujemo večkrat v manjših krajih. Ljudje so pač ljudje, pa čakajo, da bo nekaj. Pa ni nič — vino, klobasa in iz skrivnostnosti sladkega navdušenja kak — »škrjančki ali pa barka«. Pa je to že mnogo. To je eno. Petje je pa menda tudi nam samim v zabavo in razvedrilo. In to je drugo.

Bolj agilnim zborom (prosim mešanim zborom) se odpira perspektiva za kako turnejo, akademijo. V takem slučaju bi bilo treba skrbeti za raznoličnost sporeda.

Če pa ponekod ni zadosti pevskega materiala, pa mislim, da bi se vseeno dal oživeti vsaj kak kvintet.

Mnogo bi se dalo še govoriti o tem, pa naj končam. Na delo! Zavzemimo se za stvar in ne zanašajmo se na druge, da se nam ne bo godilo kot tam v vinskih goricač župniku, ki je za biro dobil sod — vode.

Pokrajinska skupščina UJU v Šoštanj 4. in 5. julija.

Učiteljsko društvo za šoštanski okraj se je bavilo s predpripravami za Pokrajinsko skupščino UJU na odborovi seji 12. t. m. in na svojem zborovanju 14. t. m. V glavnih smernicah smo si porazdelili delo, da bomo lažje premagali razne ovire in da bomo pripravili dragim tovarišem in tovarišicam kolikor mogoče prijetno bivanje med nami.

Pripravljalnemu odboru, ki obstoja iz učiteljstva v Šoštanju in Velenju, načeluje društveni podpredsednik tovariš Martin Vrečko iz Šoštanja.

Določeni so vodniki za bližnje in daljše izlete po skupščini, pogovorili smo se radi prenočišč, prehrane in zabav — koje zadnje bo vodilo domače sokolsko društvo — ter o vsem drugem potrebnem.

Opis Šoštanja, Šaleške doline ter izletov preskrbita tov. ravnatelj Alojzij

Trobej in učitelj Martin Vrečko, kar izide v »Učit. Tovarišu«.

Oklic radi prijav in druge direktive udeležencem izide že v prihodnji številki, ko bodo dela že nekoliko napredovala. Za danes samo toliko: Pripravljalni odbor je na delu in bo storil vse, kar bo v njegovih močeh. Tovariše in tovarišice pa prosimo, da budno zasledujejo vse oklice in pozive v prihodnjih številkah »Učit. Tov.« do skupščine ter se strogo ravnajo po njih, ker je drugače vse delo brezplodno. Vsi dopisi zadevajoč skupščino, se naj naslovijo edino na: Upraviteljstvo osnovne šole v Šoštanju! Če kdo želi odgovor, naj priloži znamko, ker se drugače ne odgovori!

Pripravljalni odbor v Šoštanju.

Sklepi in resolucije učiteljstva pri okrajnih društvih.

—skl. Mariborsko učiteljsko društvo — mesto, 7. maja 1925 v Mariboru. Sprejete so bile sledeče resolucije:

1. Številne naredbe in razni zakonski predpisi se pri naših upravnih centralnih uradih dokaj različno interpretirajo. Prizadeti in v načelnih vprašanjih celotno učiteljstvo trpi vsled tega često moralno in gnotno škodo, osobito, ker mu manjka pravnega pouka oziroma denarnih sredstev za event. prizivno postopanje. Zato predlagamo:

Poverjeništvu ustanovi v smislu čl. 2. pravil UJU v okviru sedanjega stanovsko-obrambnega odseka »Pravno zaščito« po potrebi s pritegnitvijo odvetnikaveščaka, kateri prispeva vsak organiziran član letno gotov znesek, a uživa zato brezplačno pravno pomoč v obliki nasvetov, intervencij oziroma zastopstva, izvzemši v običajnih disciplinarnih slučajih.

2. Osnovna Nastava bodi smotrenejše urejena, personalije naj bodo ločene od zakonitih določb in stavljen na zadnje strani, tako da se zamorejo po njih izločiti posamezni letniki vezati v zbirke trajne vrednosti.

3. Srežkim šolskim referentom se naj prideli zadostno število pisarniških moči, tako da se zamorejo isti docela posvetiti svojemu pedagoško-didaktičnemu delu.

4. Poverjeništvu pozivljamo, da nujno posreduje pri izvršnem odboru UJU v Beogradu, da se postavi v novi šolski zakon določba, po kateri se z državnimi činovniki poročene učiteljice izenačijo s svojimi neporočenimi tovarišicami tako glede draginskih doklad kakor glede stanarine. Želimo in zahtevamo ponovno tozadevno intervencijo poverjeništvu pri centrali v Beogradu.

5. Učiteljstvo Maribora je še danes prepričano o veliki važnosti ustanovitve SUUS. Ker se je za to ustanovitev izrekla pretežna večina društev, ponovno pozivamo poverjeništvu, da skuša ustanovitev uresničiti oziroma Samopomoč tako preustrojiti, da bo prevzela smotre SUUS.

6. Slov. Šol. Matica je prišla zadnji čas v nekako stagnacijo. Učiteljstva se ne informira dovolj točno o modernih pedagog. vprašanjih, tako da je še vedno prisiljeno iskati tudi za najaktualnejše reči pomoči pri tujih narodih. Slov. Šol. Matica naj pritegne v svoj delokrog vse voljne in zmožne moči iz srednjih, meščanskih in osnovnih šol. Začrta si naj določni in jasni delovni program za bodočnost. Občni zbori se naj v smislu čl. 21. društvenih pravil pravočasno razglašajo in naj se vrše ob času, ko se jih učiteljstvo lahko udeležuje. — Ne oblatorično članstvo, ampak smotreno delo ter umevanje duha in potrebe časa bode zagotovilo S. Š. M. prospevanje.

7. Učiteljski odsek Mariborskega učiteljskega društva dosega pri vzgoji naraščaja lepe moralne uspehe. Pri proučevanju razmer pa je prišel do zaključka, da je poleg moralne podpore za doseganje trajnih uspehov potrebna predvsem tudi gnotna podpora, s katero se mora pričeti že s prihodnjim šolskim letom. Apelirali bomo pri tem poleg druge javnosti tudi na učiteljstvo mariborske oblasti, ki bode brez dvoma rado sodelovalo po svojih močeh za svoj naraščaj tudi v tem oziru.

8. Ustanovijo se naj učiteljske zbornice, da se šola in učiteljstvo obvarujeta nepoklicanih lajskih in političnih vplivov. Ta naša zahteva tvori trajno točko našega bodočega programa, ki se naj propagira tudi med našimi južnimi tovariši.

9. Stare upokojece je popolnoma izjednačiti z upokojece po novem činovniškem zakonu.

10. Nov zakon o stanovanjih bo imel za posledico splošno povišanje stanarin. Za državne uslužbence bo imelo to poleg v zakonu določenega stanarinskega poviška kot posledico še splošno povišanje cen vseh življenjskih potrebščin, ker bodo pridobitveni sloji vsa iz tega zakona nastala višja bremena (stanarine za lokale in stanovanja, višje mezde) pre-

valili na konsumenta. Društvo opozarja merodajne činitelje na te posledice in zahteva, naj ti pravočasno poskrbe da se državnemu uslužbenstvu določene stanarine zajedno z uveljavljenjem novega stanovniškega zakona dovoljno zvišajo ter tudi upokojece priznajo iste stanarine.

Predsednik se je zahvalil za pojasnila in pripomnil, da je res potrebno, da se razmotri vsaka stvar iz več vidikov ter se na ta način prihrani dosti nepotrebnega razburjenja. — Poverjeniku tov. Jelenču pa se je zahvalil za predavanje in važne informacije.

Nato so se vršile volitve delegatov za pokrajinsko in glavno skupščino. Za pokrajinsko skupščino so bili izvoljeni delegatom: Predsednik tov. Alt, srežki šolski nadzornik tov. Tomažič in tovarišica Marija Tomažičeva, za državno skupščino v Subotici pa zgolj tov. predsednik.

Predsednik kakor tov. Tomažič sta učiteljstvo opozorila na pedagoški teden, ki ga priredi »Ped.-didakt. krožek v Mariboru« in zaprosila učiteljstvo da kulturno prireditve vsestransko podpira.

Po izčrpanem dnevnem redu je povabil predsednik vse navzoče na popoldanski prijateljski sestanek.

—skl. Učiteljsko društvo za ljubljansko okolico v Dev. Mar. v Polju, 2. maja 1925. Sklepi: 1. Odslej naj se izvoli za skupščine take delegate, od katerih se lahko pričakuje, da se bodo tudi aktivno udeležili delegacijskega dela. Slediti mora poročilo o skupščinskem delu.

2. Pred skupščinami naj skliče odbor sejo, na katero povabi tudi delegate, kateri naj prejmejo od odbora direktive za delo v skupščini.

3. Delegati za pokrajinsko skupščino v Šoštanju: Anton Urbančič — Horjul, Jos. Macarol — Šmartno in Bogomila Vidmarjeva — Moste; namestnika: Jos. Gole — Št. Vid nad Ljubljano, Fr. Trošt — Dev. Mar. v Polju.

Delegati za državno skupščino v Subotici: Jos. Gole — Št. Vid nad Ljubljano; namestnica: Marija Jarc — Moste.

4. Deluje naj se na to, da se oživotvori »Suus« po načrtu tov. Skutlja.

5. Vsi člani društva se zavežejo, da pristopijo kot podporniki k »Podpornemu društvu za učiteljski naraščaj v Ljubljani«.

6. UJU posreduje, da se pripozna šolski oder kot učilo.

—skl. Učiteljsko društvo za konjiški okraj v Ločah, 9. mja 1925. Sklepi. Učiteljstvo konjiškega okraja poziva UJU:

1. da — kot doslej — deluje neumorno na to, da državna uprava izpolni obveznosti napram svojim uslužbencem in izplača takoj, odštevši predujme, dolgovano diferenco od 1. oktobra 1923 do 30. aprila 1924.

2. da se prejemki z državnimi uradniki-učitelji poročeni državnih uradnic-učiteljic izenačijo s prejemki neporočenih, tako glede stanarine in osebnih doklad. Princip: Za enako delo tudi enako plačilo!

3. da se odpravijo krivični draginski razredi, kajti na deželi je življenje izvzemši stanovanj, dražje kot v mestih, a vendar so prejemki nižji;

4. da pribori šolskim upraviteljem za njih posebno delo in odgovornost primerno nagrado, kar je možno tudi po čl. 40. uradniškega zakona. To je tudi upoštevati pri končni redakciji šolskega zakona;

5. da se poenostavi in pospeši nakazilo službenih prejemkov, pokojnin i. dr., da ne bodo čakali posamezniki na svoje borne prejemke do pol leta in še dalje, da mnoge celo smrt poprej zaloti, kar izrabljajo protidržavni elementi za rovarjenje in hujkanje proti državni upravi in državi sami;

6. da se avtomatično napreduje v vseh stopnjah osnovne in položajne plače ter stanarine, ker mnogi učitelji(ice) več let po usposobljenostnem izpitu ne dobe stalnega mesta; in

7. da se novi šolski zakon prevede z vsemi izvršilnimi predpisi in naredbami do začetka šolskega leta 1925/26.

Vestnik meščanskih šol.

—c Za meščanske šole je izšel »Spisek letnih in izpitnih ocen učenecv (učenk) IV. razreda o končnem izpitu« (cena 2 Din za polo) in »Pravila o končnem izpitu na mešč. šolah ljubljanske

in mariborske oblasti«. Po uradnih razpisih priredil Jos. Wester, inšpektor za srednje in strokovne šole. Cena 2 Din. Pri skupnem naročilu se dovoli 10% popust. Naroča se v »Učiteljski tiskarni«. Opozarjamo na današnji oglaš!

Pristopite k „Jugoslovenski Matici.“